

Schriftelijke vragen ex Art 41 RvO

Aan: Het college van B&W van Groningen

Betreft: Gevolgen publicatie 'Staat van de sector Geothermie'.

Groningen, 14 juli 2017.

Geacht college,

Op 12 juli jl. verscheen er een rapport van de Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) genaamd: Staat van de sector Geothermie. Deze Staat schetst een overzicht van de huidige situatie en geeft een doorkijk naar toekomstige ontwikkelingen in de sector. Er wordt gereflecteerd over wat er goed gaat en over wat verbetering behoeft. Ook worden de belangrijkste milieu- en veiligheidsrisico's van geothermie benoemd. De Staat van de Sector Geothermie sluit af met aanbevelingen van SodM aan de geothermiesector zelf en aan het Ministerie van Economische Zaken.

Eén van de benoemde veiligheidsrisico's is de volgende:

Ook in gebieden waar seismiciteit voorkomt als gevolg van gaswinning, zoals in en rondom het Groningenveld is gepaste terughoudendheid op zijn plaats. In deze gebieden is er een grote kans dat breuken door de gaswinning onder spanning zijn komen te staan, waardoor de geothermische activiteit bevingen kan veroorzaken.

Voorafgaand aan het definitieve besluit over geothermie in juni 2016 is er door IF en Q-con onderzoek gedaan naar o.a. de seismische risico's van het aardwarmteproject in relatie met de gaswinning. Uit dat onderzoek kwam naar voren dat er niet of nauwelijks beïnvloeding is van het Groninger gasveld en mocht er toch sprake zijn van seismiciteit dan kan er als gevolg van een goede monitoring ingegrepen worden voordat er ernstige gevolgen optreden.

Er is echter een ander scenario benoemd waarbij er wel sprake is van seismiciteit door drukdepletie en waarbij de monitoring met de huidige systemen niet werkt. WamteStad heeft overlegd met TNO om ook in die situatie een goed werkend monitoringssysteem te kunnen toepassen.

1. Heeft dat overleg inmiddels geleid tot een goed werkend systeem?

Een andere vaststelling van het SodM is de volgende:

De business case van de huidige operators is in de basis vooral gericht op een goedkoop energiesysteem dat zich moet terugverdienen. Hierdoor kunnen er in de hele keten perverse prikkels zijn om kosten zo laag mogelijk te houden. Dit kan leiden tot gebruik van inferieure materialen, onvoldoende gekwalificeerd personeel, "short cuts" in veiligheidscultuur en onvoldoende middelen voor onvoorziene voorvallen en toekomstige veilige beëindiging en ontmanteling.

2. Kan het college beamen dat WarmteStad niet tot bovenstaande categorie 'koopjesjagers met alle risico's van dien' behoort en dat er niet bezuinigd is op veiligheid?
3. Is er in de business case rekening gehouden met een veilige beëindiging en ontmanteling?

In de Staat beschrijft de SodM meerdere risico's:

Er blijken regelmatig verschillen te zitten in de op basis van onderzoek verwachte geologie en de daadwerkelijke ondergrondse situatie. Dieper moeten boren dan vooraf verwacht is geen uitzondering en het is niet gegarandeerd dat er bij een boring voldoende winbaar formatiewater met het juiste warmtevermogen wordt aangetroffen. Problemen en financiële gevolgen van afwijkende geologie komen voor rekening van de initiatiefnemer.

De warmteproductie kan in de exploitatiefase teruglopen, of helemaal stilvallen. Putten moeten dan ook stilgelegd worden. Deze risico's zijn niet verzekeraar en liggen volledig bij de initiatiefnemer. Die risico's wegen extra zwaar omdat de SDE+ subsidie van de overheid wordt verstrekt over geproduceerde warmte: geen warmteproductie betekent geen SDE+ subsidie

Vervolgens komt de SodM met een pittige stellingname:

Boren in de ondergrond en het ontwikkelen van energiesystemen behoren normaal gesproken niet tot de kerntaken van de huidige generatie geothermie-ondernemers. Voorkomen moet worden dat risico's door geothermisten beschouwd worden als behorend tot zogenaamd "normaal ondernemersrisico". Mede gezien de mogelijke impact op samenleving en milieu acht SodM een dergelijk benadering niet acceptabel en zal daarop interveniëren.

Daar blijft het niet bij want men is kennelijk bereid reeds afgegeven vergunningen opnieuw tegen het licht te houden:

Bestaande aanvragen voor vergunningen of vergunningen die reeds zijn afgegeven maar waar activiteiten nog niet gestart zijn in potentieel minder veilige of onveilige gebieden zouden opnieuw tegen het licht gehouden moeten worden voor een beoordeling of risico's wel aanvaardbaar zijn.

4. Heeft het college aanwijzingen dat SodM de reeds afgegeven vergunningen voor WarmteStad opnieuw tegen het licht wil houden?
5. Heeft het college in de contacten die er in de aanloopfase ongetwijfeld waren met SodM nooit signalen opgevangen dat SodM in de nabije toekomst zou komen met een veel stringenter vergunningenbeleid?

Marjet Woldhuis
100% Groningen